

Forandring, som jeg vil tillade mig at formulere som et Endringsforslag til denne Sags 3die Behandling.

Ved Lovforslagets øvrige Indhold finder jeg ikke Anledning til at stille bestemte Forslag; thi min Mening om Hensigtsmæssigheden eller Unseligheden af en eller anden af disse Bestemmelser vedkommer ikke Sagen paa det nærværende Standpunkt. Jeg var som Biskop selv bunden til Anordningens Indhold, om der end var Et og Andet deri, som jeg ikke kunde skjænke mit Bifald, og jeg er som Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet bunden ved den Erklæring, som jeg allerede tidligere har afgivet, nemlig at, saalænge dette Embede maatte være betroet mig, skulde der vistnok ikke skee nogen Forandring i den kongelige Anordning, om den end ikke blev stemplet som Lov.

Ordføreren: Da jeg havde endt mit forrige Foredrag, gjorde den ærede Formand den Bemærkning, at det egentlig var Lovforslagets enkelte Paragrafer, der vare under Forhandling, men at han dog ikke nu vilde standse en Forhandling over § 80 i Grundloven. Jeg troer imidlertid, at det ikke var mig, der først bragte denne Paragraf under Omtale, men at det derimod var den ærede 3die Landstingsmand for 5te Kreds (F. Nielsen), og at jeg altsaa kun svarede paa en Bemærkning af ham. Jeg skal forøvrigt ikke videre gaae ind derpaa, især da min Hovedmodstander i dette Spørgsmaal, nemlig den 2den Landstingsmand for 1ste Kreds (Madvig) ikke længere er tilstede, men blot bemærke, at jeg har anseet det for rettest, med Hensyn til dette Punkt, at tale saa bestemt som muligt, og at det var derfor, at jeg kun talte om, hvad Indtryk jeg havde faaet ved at gennemlæse Forhandlingerne, hvilket dog tilfids er det, det kommer an paa. Forøvrigt holder jeg ikke meget fast derpaa, men jeg holder fast paa de klare Ord, der, som det forekommer mig, findes i § 80. Det er meget muligt, at, hvis man havde villet forsøge paa at sætte et eller andet bestemtere Udtryk ind, f. Ex. Folketirken ordnes ved en særlig Lov, ved en alle kirkelige Forhold omfattende Lov og deslige, Forslaget da havde faaet en ganske anden Skæbne, end det virkelig fik.

Naar den høitærede Minister atter idag er kommen ind paa en Adskillelse mellem Forfatning, Lære og Ritus, som jeg ogsaa baade meget godt kjender og anerkjender, saa forstaaer jeg dog ligesaalet nu som ved første Behandling, hvorledes han vil have det overført paa dette Gebeet; thi det kan dog vist ikke være hans Mening, at han antager, at Ordene „Kirksens Forfatning“ i § 80 skulde tages i den Betydning, at de tillige omfatte Lære og Ritus. Det er efter min Overbeviisning klart af Forhandlingerne, at dette ikke kan have været Meningen; men dersom vi vilde antage, at det virkelig har været Meningen, saa forekommer det mig, at vi ere komne til et farligt Punkt, som vi dog neppe ville anerkjende, nemlig, at ogsaa Kirksens Lære, dens Ritus og dens Sakramenter skulde kunne forandres ved en Lov, vedtagen af Kongen og Rigsdagen i Forening. Jeg skal altsaa oppebie en nærmere Udtalelse om dette Punkt, hvis den høitærede Minister finder det nødvendigt. — Hvad det af ham bebudede Endringsforslag angaaer, skal jeg for min Deel, hvis det fremkommer i en saadan Form som anthydet, med Fornøielse stemme derfor, hvilket ogsaa, saavidt jeg veed, er Udvalgets Mening.

Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet: Jeg skal ikke undlade, med Hensyn til det af den ærede Taleer nys Bemærkede, at udtale et Par Ord, skjøndt det egentlig ligger udenfor Forhandlingerne om denne Sag. Det kan naturligviis ikke være Meningen, at der skulde kunne udfomme en Lov, som samtidig med at bestemme Kirksens Forfatning, tiltog sig Magt over Kirksens Lære og Ritus; men ved en organisk Lov forstaaes en Ordning af de Organer, igjennem hvilke ogsaa Kirksens Lære og Ritus skulde kunne diskuteres, vedtages og forandres, og det er Noget, der kan skee i det kirkelige Samfund, den evige, uforænkkelige Sandhed ubestridt.

Ordføreren: I saa Tilfælde vilde Paragrafen vistnok have udtrykt sig anderledes; den maatte da have sagt, at det ved Lov skal bestemmes, hvorledes der i disse Henseender skal forholdes.